

ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΜΑΘΕΤΕ ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΠΑΘΕΤΕ

Η ιδιότητα του πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σας δίνει δικαιώματα και ευκαιρίες που πιθανόν να μην σας είναι πάντοτε γνωστά. Γνωρίζετε, για παράδειγμα, ότι έχετε το δικαίωμα να ταξιδεύετε ελεύθερα σε όλες τις χώρες Συνθήκης Σένγκεν (Σ.Σ.)

Από 26/3/2000 καταργήθηκε ο έλεγχος διαβατηρίων για Έλληνες και ξένους που ταξιδεύουν προς χώρες Σ.Σ. και αναχωρούν από τα διεθνή αεροδρόμια (Αθηνών-Θεσσαλονίκης-Ρόδου-Ηρακλείου-Κέρκυρας). Η κατάργηση αυτή μπορεί να δημιουργήσει παρεξηγήσεις και προβλήματα όπως:

α) Χώρες Συνθήκης Σένγκεν (Σ.Σ.) **δεν είναι όλη** η Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά **μόνο** η Γερμανία, Βέλγιο, Ολλανδία, Γαλλία, Λουξεμβούργο, Ιταλία, Αυστρία, Ισπανία, Πορτογαλία και η Ελλάδα. Δηλαδή δεν ισχύει η κατάργηση ελέγχου για Αγγλία, Ιρλανδία, Δανία, Σουηδία, Φινλανδία και βεβαίως για τις άλλες χώρες π.χ. Ελβετία, Κύπρο, Πολωνία κα.

β) Κατάργηση ελέγχου διαβατηρίων δεν σημαίνει ότι ο ταξιδιώτης δεν έχει υποχρέωση να δώσει όταν και όπου απαιτηθεί κάποιο άλλο έγγραφο για την πιστοποίηση ή την αναγνώριση της ταυτότητάς του π.χ. για πιστωτικές κάρτες, σε ελέγχους εισιτηρίων, σε προβλήματα ασφάλειας με τις τοπικές αρχές κα.

γ) Διαβατήριο χρειάζεται και όταν ο ταξιδιώτης περάσει οδικά ή με άλλο μέσο από χώρα Σ.Σ. σε χώρα εκτός Συνθήκης Σένγκεν π.χ. από Γερμανία σε Αγγλία, Ελβετία κοκ.

Για τους πιο πάνω και άλλους λόγους συνιστούμε έντονα να έχετε πάντα μαζί σας το διαβατήριο και μόνο όταν αυτό είναι αδύνατο να εκδοθεί και αναχωρείτε για χώρες Σ.Σ. να έχετε την αστυνομική σας ταυτότητα ή και την διεθνή άδεια οδήγησης.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ ΣΑΣ

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΝΑ ΤΑΞΙΔΕΥΕΤΕ

Εσείς...

Ως υπήκοος μιας χώρας μέλους της Ένωσης, έχετε το δικαίωμα να πηγαίνετε σε οποιαδήποτε άλλη χώρα της Ένωσης χωρίς ιδιαίτερες διατυπώσεις. Αρκεί να είστε κάτοχος έγκυρης ταυτότητας ή διαβατηρίου.

Το δικαίωμα σας να ταξιδεύετε μπορεί να περιοριστεί μόνο για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας. Έτσι, το δικαίωμα να ταξιδεύετε δεν μπορεί να εξαρτηθεί από την κατάσταση σας: είτε μετακινήστε για επαγγελματικούς ή ιδιωτικούς λόγους είτε είστε μισθωτός, ελεύθερος επαγγελματίας ή απλός τουρίστας, έχετε το δικαίωμα να ταξιδεύετε παντού στην Ένωση.

Τα μέλη της οικογενείας σας

α) που σας συνοδεύουν...

Αν ταξιδεύετε με μέλη της οικογενείας σας, πρέπει και αυτά να διαθέτουν έγκυρο διαβατήριο ή δελτίο ταυτότητας. Για τα ανήλικα παιδιά τα οποία δεν διαθέτουν ένα τέτοιο ατομικό έγγραφο, οι νόμοι των κρατών μελών προβλέπουν συνήθως την έκδοση ενός ειδικού δελτίου ταυτότητας ή την αναγραφή σχετικής μνείας στο διαβατήριο ενός από τους γονείς.

Για τα μέλη της οικογενείας σας τα οποία δεν έχουν την εθνικότητα μιας χώρας μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να ξέρετε ότι το κράτος μέλος ή τα κράτη μέλη στα οποία θέλετε να ταξιδέψετε, ή τα οποία θέλετε να διασχίσετε, μπορούν, ανάλογα με την εθνικότητα των ενδιαφερομένων, να απαιτήσουν θεώρηση εισόδου.

Η θεώρηση αυτή χορηγείται δωρεάν και με όλες τις διευκολύνσεις από τις αρμόδιες προξενικές αρχές.

β) που ταξιδεύουν μόνα τους

Αλλά προσοχή: το δικαίωμα να ταξιδεύετε, που παρέχεται από το κοινοτικό δίκαιο στα μέλη της οικογένειάς σας, δεν είναι αυτόνομο δικαίωμα. Με άλλα λόγια, τα μέλη της οικογένειάς σας απολαμβάνουν αυτών των δικαιωμάτων μόνον εφ' όσον σας συνοδεύουν. Επίσης τα μέλη της οικογένειάς σας που δεν είναι υπήκοοι μιας χώρας μέλους της Ένωσης δεν τυγχάνουν των διευκολύνσεων που προβλέπονται από τις κοινοτικές διατάξεις, όσον αφορά την θεώρηση, όταν ταξιδεύουν μόνα τους.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Γενικό πλαίσιο

Ένας από τους στόχους που έθεσε η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι η δημιουργία ενός χώρου, μέσα στον οποίο τα πρόσωπα, ανεξαρτήτως της εθνικότητάς τους, μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα.

Ενδέχεται όμως να υποβληθείτε ακόμη σε ορισμένους ελέγχους κατά την διέλευση συνόρων που χωρίζουν δυο κράτη μέλη της Ένωσης.

Αντίθετα οι έλεγχοι αυτοί δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα όρια τα οποία θέτει το ισχύον κοινοτικό δίκαιο. Έτσι μπορείτε να περάσετε τα εσωτερικά σύνορα της Ένωσης παρουσιάζοντας απλώς το έγκυρο δελτίο ταυτότητας σας ή το διαβατήριό σας. Κατά κανόνα, δεν μπορεί να σας τεθεί καμία ερώτηση για το στόχο του ταξιδιού σας, τα μέσα διαβίωσης σας κλπ. Εξ' άλλου για την εγγύηση της ασφάλειας των πολιτών, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών μπορούν να διενεργούν, σε όλο το έδαφός τους, έλεγχο των εγγράφων ταυτότητας των παρόντων προσώπων, υπό τους όρους που ορίζει η εθνική τους νομοθεσία.

Μάθετε λοιπόν ότι, αν δεν διαθέτετε αυτά τα έγγραφα τη στιγμή ενός ενδεχόμενου ελέγχου, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους προς το οποίο ταξιδεύετε έχουν το δικαίωμα να σας απωθήσουν στα σύνορα ή να λάβουν μέτρα για την απομάκρυνσή σας από το έδαφος στο οποίο εισχωρήσατε.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΜΕΤΑΦΕΡΕΤΕ ΜΑΖΙ ΣΑΣ ΟΤΑΝ ΤΑΞΙΔΕΥΕΤΕ ΠΡΟΣ ΕΝΑ ΑΛΛΟ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ

Προσωπικά είδη

- Κανονικά, όταν μετακινείστε μέσα στην Ένωση, έχετε το δικαίωμα να μεταφέρετε μαζί σας τα προσωπικά σας είδη χωρίς κανέναν προορισμό.

- Μπορείτε τώρα να ταξιδεύετε από ένα κράτος μέλος σε ένα άλλο χωρίς να ελέγχονται οι αποσκευές σας ή να περνάνε από τελωνειακές διατυπώσεις κατά την διέλευση των ενδοκοινοτικών συνόρων. Αν επιλέξετε να ταξιδέψετε με αεροπλάνο, η ετικέτα που τοποθετείται στην αποσκευή σας θα φέρει μια πράσινη ταινία που θα την προσδιορίζει ως αποσκευή που απαλλάσσεται από τελωνειακό έλεγχο.

Οι μόνες απαγορεύσεις ή περιορισμοί που μπορεί να σας επιβληθούν αφορούν ορισμένα ευαίσθητα προϊόντα, οι ιδιοκτήτες των οποίων μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο γενικά

συμφέροντα, όπως η υγεία ή η δημόσια ασφάλεια. Πρόκειται κυρίως για ναρκωτικές ή ψυχοτρόπες ουσίες.

- Εξάλλου παρ' όλο που έχετε το δικαίωμα να μεταφέρετε μαζί τα φάρμακα που σας έχει γράψει ο γιατρός ή που έχετε αγοράσει νόμιμα στην χώρα κατοικίας σας ή στην χώρα στην οποία ταξιδεύετε, πρέπει να γνωρίζετε ότι η ποσότητα φαρμάκων που μεταφέρετε, πρέπει να παραμένει μέσα στα όρια των προσωπικών σας αναγκών.

Χρήματα

- Μπορείτε να έχετε μαζί σας χρήματα που θα χρειασθείτε κατά την μετακίνηση σας. Ωστόσο, παρόλο που έχει καταργηθεί κάθε περιορισμός στις κινήσεις κεφαλαίων στο εσωτερικό της Ένωσης, τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν μια δήλωση των χρημάτων που έχετε μαζί σας κατά την είσοδο ή έξοδο σας από το έδαφος τους για διοικητικούς και στατιστικούς λόγους.

- Τα κράτη μέλη που κάνουν χρήση αυτής της δυνατότητας, καθόρισαν κατώτατα όρια πάνω από τα οποία απαιτείται δήλωση των μεταφερόμενων ποσών. Στην πράξη αυτή τα όρια αυτά αντιστοιχούν σε υψηλότερα ποσά από αυτά τα οποία έχουν μαζί τους οι περισσότεροι ταξιδιώτες σε μετακινήσεις σύντομης διάρκειας. Εν τούτοις, τα ποσά που καθορίζονται από τις εθνικές κανονιστικές ρυθμίσεις διαφέρουν αισθητά από την μια χώρα στην άλλη: έτσι την 1η Μαΐου 1997, το χαμηλότερο όριο που εφαρμόζεται από ένα κράτος μέλος είναι 2000 ECU και το υψηλότερο που εφαρμόζεται από ένα άλλο κράτος υπερβαίνει τις 10000 ECU.

ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Αν αρρωστήσετε ή σας συμβεί ατύχημα κατά την μετακίνηση σας στο εσωτερικό της Ένωσης, εσείς και τα μέλη της οικογένειάς σας δικαιούστε παροχής πρώτων βοηθειών. Ως πρώτες βοήθειες νοούνται όλες οι ιατρικές φροντίδες που απαιτούνται αμέσως σε περίπτωση αιφνίδιας ασθένειας ή ατυχήματος που συνέβη στην χώρα την οποία επισκέπτεσθε.

Για την διευκόλυνση της παροχής των πρώτων βοηθειών είναι προτιμότερο να διαθέτετε το έντυπο E111. Το έντυπο E111 βεβαιώνει ότι υπάγεστε σε ένα καθεστώς ασφάλισης ασθένειας σε ένα κράτος μέλος και σας επιτρέπει να επωφεληθείτε γρήγορα του δικαιώματος παροχής πρώτων βοηθειών στην χώρα την οποία διαμένετε προσωρινά. Σας συνιστούμε λοιπόν να προμηθευτείτε το έντυπο E111 πριν από την αναχώρησή σας από τον αρμόδιο οργανισμό ασφάλισης ασθένειας.

Αν δεν έχετε το έντυπο αυτό, εξακολουθείτε να έχετε δικαίωμα παροχής πρώτων βοηθειών στα άλλα κράτη μέρη αλλά θα πρέπει ενδεχομένως να πληρώσετε την ιατρική περίθαλψη στην χώρα διαμονής σας. Εντούτοις, έχετε το δικαίωμα να υποβάλετε το τιμολόγιο στο αρμόδιο ίδρυμα κοινωνικής ασφάλισης που υπάγεσθε, και τα έξοδά σας θα σας επιστραφούν σε συνάρτηση με τα ποσοστά απόδοσης τα οποία ισχύουν στην χώρα στην οποία σας παρασχέθηκε η ιατρική περίθαλψη.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

ΦΠΑ και άλλοι φόροι

Όταν ταξιδεύετε, έχετε το δικαίωμα να αγοράσετε σε άλλο κράτος μέλος αγαθά και υπηρεσίες που προορίζονται για προσωπική σας χρήση υπό τους ίδιους όρους φορολόγησης που ισχύουν και για τους υπήκοους της χώρας αυτής. Μπορείτε να εισάγετε στην χώρα σας προϊόντα που έχετε αγοράσει χωρίς να υποβληθείτε σε άλλη φορολογία για τον ΦΠΑ ή σε τέλη.

Όταν επιστρέψετε στην χώρα σας, οι αγορές σας δεν ελέγχονται πλέον στα σύνορα, εκτός αν υπάρχουν σοβαροί λόγοι δημόσιας τάξης.

Εξ' άλλου αν μεταφέρετε μεγάλες ποσότητες οινόπνευματων ή καπνού (δηλαδή πάνω από 800 τσιγάρα, 10 λίτρα οινόπνευματων ποτών, 110 λίτρα μπύρας ή 90 λίτρα μη αφρώδους οίνου) μπορεί να σας ζητηθεί να δικαιολογήσετε τον ιδιωτικό χαρακτήρα αυτής της αγοράς (π.χ. προετοιμασία του γάμου σας ή του γάμου του παιδιού σας).

Εξ' άλλου πρέπει να γνωρίζετε ότι σε τρία κράτη μέλη (Δανία, Φινλανδία και Σουηδία) υπάρχουν ιδιαίτερες, περιοριστικότερες διατάξεις για τα οινόπνευματων και τον καπνό.

Αγορές αφορολόγητων ειδών

Οι αφορολόγητες αγορές διέπονται από αυστηρούς κανόνες και η πώληση αφορολόγητων προϊόντων είναι περιορισμένη ανά άτομο και ταξίδι.

Έτσι αφορολόγητες αγορές σας δεν μπορούν

να ξεπεράσουν τα 90 ECU.

Εξ' άλλου υπάρχουν ποσοτικά όρια που ισχύουν για ορισμένα προϊόντα. Ως παράδειγμα των ορίων που ισχύουν γενικά, αναφέρουμε τα ακόλουθα :

- 200 τσιγάρα ή 100 πουράκια ή 50 πούρα ή 250 γραμμάρια καπνού για κάπνισμα.
- 1 λίτρο οινόπνευματων ποτού που περιέχει πάνω από 22 βαθμούς οινόπνευματος, ή 2 λίτρα συνήθως οίνου (μη αφρώδους)
- 50 γραμμάρια αρώματος
- 0.25 λίτρα κολώνιας

Σε κάθε περίπτωση οι πωλητές στα καταστήματα αφορολόγητων ειδών είναι σε θέση να σας διευκρινίσουν ποιά είναι τα ισχύοντα όρια.

ΠΩΣ ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΘΟΥΝ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΑΣ ΚΑΙ ΠΩΣ ΝΑ ΤΑ ΑΣΚΗΣΕΤΕ

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ

Αν εμπλακείτε σε μια διαφορά συμβατικής φύσης ενώ ταξιδεύετε σε μια άλλη χώρα της Ένωσης (αγορές ελαττωματικών αγαθών ή υπηρεσιών ή που δεν ανταποκρίνονται σε αυτό που έχει αναγγελθεί κλπ), δεν θα βρεθείτε αβοήθητος.

Σε πολλές χώρες υπάρχουν απλουστευμένες διαδικασίες για τις διαφορές μεταξύ καταναλωτών και εμπόρων και δεν είναι απαραίτητη η προσφυγή σε δικηγόρο. Έτσι, οι αναγνωρισμένες οργανώσεις καταναλωτών και ορισμένα διοικητικά όργανα έχουν, ανάλογα με την περίπτωση, το δικαίωμα να προσφύγουν δικαστικώς εφ' όσον πρόκειται για την προστασία συλλογικών συμφερόντων.

Η χρήση τέτοιων μέσων ή εξωδικαστικών διαδικασιών μπορεί συχνά να σας γλυτώσει από δαπανηρές και χρονοβόρες δικαστικές διαδικασίες.